

Lietuvių kalbos (gimtosios) įskaitos temos ir potemės

KALBA

1. Amerikiečių eseistas Oliveris Holmesas teigia: „Kiekviena kalba yra šventovė, kurioje saugomos ja kalbančių žmonių širdys.“ Paaiškinkite, kaip suprantate šią mintį, ir argumentuokite savo požiūrį.
2. Kuri kalba turi būti gimtoji lietuvių emigrantų vaikams? Argumentuokite.
3. Jaunimas ir suaugusieji kalba dviem skirtingomis lietuvių kalbomis. Ką apie tai manote?
4. Vieni kalba, kiti plepa. Argumentuotai atskleiskite skirtumo priežastis.
5. Ar pritariate nuomonei, kad daugelio naujausių knygų kalba yra nususususi, neįdomi, ji pasitelkiama tik kaip informacijos perteikimo priemonė, todėl neturi dvasios, estetinės vertės? Argumentuokite.
6. Šiuolaikinei kultūrai kurti reikalinga išstobulinta, intelektualiai ir niuansuota kalba. Pagrįskite arba paneikite šį teiginį.
7. Ar kalbininkų pastangos ginti lietuvių kalbos savitumą nuo visokių pavojų netaps kalbos sunykimo priežastimi? Savo nuomonę argumentuokite.
8. Ar nepaseno gynybinė lietuvių kalbos taktika visuotinės kompiuterizacijos ir internetizacijos laikais? Savo nuomonę argumentuokite.
9. Kalbininkas Antanas Smetona teigia: „Vienintelis tikras kalbos gražumo kriterijus yra komunikacinis: jei kalba tenkina kalbėtojų komunikacinius poreikius – viskas puiku. Tada kalba – pati nuostabiausia.“ Paaiškinkite, kaip suprantate šią mintį, ir argumentuokite savo požiūrį.
10. Spaudos draudimo laikais lietuvių kalbą gelbėjo knygnešiai ir mamos „vargų mokykla“. Kas tęs šią misiją globalizacijos eroje? Argumentuokite.
11. Paskatinti visuomenę daugiau domėtis savo gimtąja kalba gali padėti konkursai, viktorinos, olimpiados, kalbos dienos ir pan. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
12. Kalbininkas Giedrius Subačius teigia: „Laisvalaikiu gali daryti kaip nori, kalbėti dialektu, žargonu, akcentais. Įvairovė yra mūsų stiprumas. Lotynų kalba todėl ir mirė, kad tapo prestižine, rašomąja kalba ir niekas nenorėjo ja kalbėti.“ Paaiškinkite, kaip suprantate šią mintį, ir argumentuokite savo požiūrį.
13. Svarbiausius dalykus žmogus pajėgus apmąstyti ir atskleisti tik gimtąja kalba. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
14. Ar šiandienos žmogui svarbi jo tarminė tapatybė? Argumentuokite.
15. Lietuvių kalba tebesaugo senąjį indoeuropiečių pasaulėvaizdį. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.

Lietuvių kalbos (gimtosios) įskaitos temos ir potemės

LITERATŪRA

1. Poetas Donatas Petrošius teigia: „Man atrodo, kad iš pradžių reikia perskaityti klasiką, tada galvoje viskas kažkaip susidėsto ir pasidaro paprasta atsirinkti, ko neskaityti.“ Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
2. Tomas Venclova teigia, kad poezija – tai pokalbis su Dievu, su savimi, su tradicija ir su kalba. Iliustruokite šią mintį, remdamiesi savo literatūrine patirtimi.
3. Literatūrologas Regimantas Tamošaitis teigia: „Rimta literatūra žmogų keičia, populiarioji – jį migdo, skatina dvasinio sotumo bei ramybės jausmą.“ Paašškinkite, kaip suprantate šią mintį, ir pagrįskite savo požiūrį.
4. Egzodo literatūra atskleidžia nemaža žmogaus tautinės savimonės problemų. Aptarkite tas, kurios, jūsų nuomone, tebėra aktualios.
5. „Jei eilėraštis pats nekalba, jis niekam ir nėra reikalingas“, teigia poetas Tomas Venclova. Argumentuotai pristatykite keletą eilėraščių, kurie jums reikalingi.
6. Lietuvių novelistai dažnai vaizduoja asmenybę brandinančias jauno žmogaus patirtis. Pateikite tokių pavyzdžių ir atskleiskite, kokias žmogaus savybes jie skatina ugdytis.
7. Kokie pasaulinės literatūros kūriniai yra tapę neatsiejama jūsų moralinės tapatybės dalimi? Argumentuokite.
8. Pristatykite „asmeninį knygų dešimtuką“ ir pagrįskite savo pasirinkimą.
9. Lietuvių dramaturgų sukurti istorinių asmenybių charakteriai padeda suprasti savo tautos praeitį ir puoselėtas vertybes. Iliustruokite šią mintį, remdamiesi savo literatūrine patirtimi.
10. Rašytojas Juozas Grušas teigia: „Skaitydami gerą kūrinį, labiau suprantame, kas tai per daiktas gyvenimas, negu stebėdami patį gyvenimą.“ Atskleiskite šią mintį, remdamiesi asmenine skaitymo patirtimi.
11. Lietuvių prozos klasika dažnai vaizduoja kūrybingos prigimties žmonių santykį su gyvenimo rutina. Remdamiesi skaitytais kūriniais atskleiskite, kokius sunkumus turi įveikti tokios asmenybės.
12. Kokios lietuvių literatūroje vaizduojamo žmogaus savybės nublanko, o kokios išryškėjo per XX a.? Argumentuokite aptardami konkrečius personažus.
13. Lietuvių literatūroje gamta dažnai tampa svarbiu veikėju, padedančiu žmogui geriau suvokti save. Iliustruokite šį teiginį remdamiesi konkrečiais kūriniais.
14. Lietuvių literatūroje daugiau visuomenės, o ne individo problemų. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
15. Meilės išgyvenimų vaizdavimas lietuvių ir pasaulinėje literatūroje skiriasi. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.

Lietuvių kalbos (gimtosios) įskaitos temos ir potemės

KULTŪRA

1. Kultūra neįmanoma be optimizmo, idealizmo ir paramos. Išplėtokite ir pagrįskite šią mintį.
2. Sava kultūrinė aplinka padeda skleisti asmenybei. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
3. Patriotizmas – tai taurus darbas savo šaliai, jos kalbai ir kultūrai. Argumentuokite.
4. Romualdas Granauskas teigia: „Tautos dvasios stiprybę parodo jos kuriama kultūra ir menas. Dabar, šiandien kuriama, o ne kažkada sukurtoji.“ Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
5. Laisvalaikis su knyga – pigus ir neįkainojamas. Pagrįskite arba paneikite šią mintį.
6. Vertimas – tai savotiška reklama. Kokius lietuvių autorių kūrinius reikėtų išversti, kad jie patraukliai pristatytų Lietuvą? Argumentuokite.
7. Kokį gyvenimo būdą propaguoja jūsų mėgstami užsienio autorių kūriniai? Argumentuokite.
8. Poetas Donatas Petrošius teigia, jog „geriems dalykams reikia ilgai ruoštis“. Ar kultūros vartotojui tinka toks reikalavimas? Argumentuokite.
9. Anot poeto Sigitos Gedos, „tie, kurie siekia „absoliučios laisvės“, bėga iš žmonijos istorijos ir kultūros“. Paaiškinkite, kaip suprantate šią mintį, ir savo požiūrį pagrįskite literatūros, kultūros bei istorijos pavyzdžiais.
10. Ar globalizacija nacionalinei lietuvių kultūrai lemia muziejinės senienos perspektyvą? Savo nuomonę argumentuokite.
11. Kokius patrauklius lietuvių kultūros bruožus jums atskleidė literatūra. Argumentuokite.
12. Kokį poveikį jaunimo savimonei daro kultūrinis turizmas Lietuvoje? Argumentuokite.
13. Valstybės paprastai saugo ir propaguoja savo meno šedevrus. Argumentuotai atskleiskite, ar šis teiginys tinka Lietuvai.
14. Yra lietuvių, kurių darbai svarbūs pasaulio kultūros istorijai. Pristatykite tris skirtingų kultūros sričių kūrėjus ir atskleiskite jų darbų reikšmę.
15. Kai kurie Lietuvos kultūros objektai nusipelnė UNESCO globos. Atskleiskite, kuo jie reikšmingi pasaulio kultūrai.